

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca 28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona. Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomdai műintézet Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben egy sor 20 f.

Hirdetések elfogadtnak minden hirdetési irodában.

XIV. évfolyam.

Vasárnap 1905. évi december hó 10-én.

50. szám.

Versecz 1905. decz. 6.

A művelt államok között talán egy sincsen hazánkon kívül, hol a hírlapirodalom ténykedéseit oly szigorúan distingválják, mint nálunk.

Mi titulusainkban, társadalmi állásunk megkülönböztetéseiben majdnem ott vagyunk még, hol az indiánusok voltak büszke, hideg bramijnakkal. A különbséget hajszoljuk még ott is, hol pedig az egyenlőség a jelszó, mint a hírlapirodalomban.

Sokan vannak, kik tekintélyben, rangban, fontosságban fölé helyezik a fővárosi sajtót a vidékinek, holott ezek a megkülönböztetések éppenséggel nem méltányosak és elfogadhatók.

Hogy különbség van, az nem képezheti vita tárgyát. A fővárosi napi sajtó nagyobb érdekkört szolgál ugyanabban az időben, közvetve eszköz az egész állam kormányzásában, fejlődésében, művelődésében, előrehaladásában; a nemzetek nélkülözhetetlen érintkezésénél összekötő kapocs, hid, mely az egész világ tudományát, műveltségét, művészetét, politikáját előre haladni, egy utra terelni segíti.

Ebben a törekvésében nem ritkán kozmopolita hang is jellemzi, a szerint, a mint korszakalkotó zsenik adnak iránt az emberiség gondolkodás-módjának a tudomány, a művészet, a politika vagy a kultura terén. A fővárosi napisajtó a magyar államiság eszméjét szolgálja úgy beléletében, mint kifelé más országokhoz való viszonyában.

A magyar vidéki sajtó célja ez nem lehet, hanem igen is az, hogy a magyar társadalomért küzdjön, annak életét tegye magáévá, magyar vidékek egészséges levegőjével éljen s a haza belső előbbre viteleért álljon fel.

Ezt a célját a vidéki sajtónak nem szabad csak felületesen kicsinyelnünk. Ebben a formában, ilyen irányzattal épp oly fontos a vidéki sajtó munkássága, mint a fővárosi.

A napi sajtó lázas törekvésében, gyors munkájában és fizikailag elválasztva a magyar társadalom benső életétől, nem figyelheti oly közvetlen közelből az egyes társadalmi osztályok fejlődését, vagy visszaesését általában az egész magatartását, mint a vidéki sajtó. Értesítései nagy részét a vidéki sajtóból veszi. Ez pedig éles megfigyelés és nagy felelősséget hárít a vidéki sajtó munkatársaira.

A fővárosi sajtó a társadalmi életből csak tényeket konstatálhat, a vidéki valódi megfigyeléseket tehet az előtte végbemenő változásokról.

A politikában is nagy hordejű a vidéki sajtó működése. A fővárosi sajtó politikája konkluzionálisan az egész államé, a vidéki lap politikája csak a saját városáé, és megyéjéé.

A magyar társadalmi élet előbbre vitele roppantul fontos.

E téren a vidéki sajtó tehet legtöbbet. Bár egészében egy a magyar társadalmi élet, részben mégis nagyon különböző a szerint, a mint nemzetiségi viszonyok és egyéb körülmények befolyásolják.

A nemzetiségi viszonyokat külön kell hangsúlyoznunk. *A nagyobb mozgalmakat, mik az államiság céljába nyíltan is ütköznek, a fővárosi sajtó is észreveszi, e mellett azonban sok apró visszaélés történik, amit észrevenni a vidéki, helyi sajtó kötelessége.*

Ebben megbecsülhetetlen aprópénze lehet a magyar hírlapírásnak.

Ezekből láthatjuk, mily fontos tényező a magyar vidéki hírlapírás ugy a politikában, mint a társadalmi élet megóvásában, előbbre vitelében.

Kicsinyelünk, negligálnunk tehát nem szabad.

Ha céljának megfelel, létjogosultsága épp oly fontos, mint a napi sajtóé. Ha tulásba csap, célját tévesztette és veszít fontosságából.

Ha a kitűzött uton halad, és magyaros marad minden ízében, épp ugy szükségünk van rá, mint a főváros fénylő villanyos gömbjei mellett szükségünk van a pástor tüzek igénytelen, de magyaros tűzére.

Ezt felednünk nem szabad!

A gümőkórság elleni védekezés és gümös betegek közgondozása.

(A verseczi közegészségi egyesületben felolvasta Buró P. dr.)

Városunk közegészségi és népességi statisztikája nem egy megjegyzésre méltó adalékot szolgáltat. Így Verseczen az 1901. évben 677 ember halt el, ami ezer lakó közül 26%-nak felel meg. A rákövetkező 1902. évben e városnak 718 halottja volt, megfelelve lakói 27,9%-ának. Az 1903. évben az itt elhaltak száma 655 volt 25 százalékos számmal. Ha e számokból az átlagot kiszámítjuk, városunkra nézve meglehetősen magas, tehát kedvezőtlen halálozási arányt nyerünk. Ma már 27000 léleknyi városunk amaz években körülbelül 26000 lakóval bírt, úgy hogy a 26,5%-nyi halálozási szám abszolút tekintetben is nagy veszteséget jelent emberéletben.

Ez eredmény összetevőit kutatva mindenelőtt kitunik, hogy az 1901. évben 264, az 1902. évben 321 és az 1903. évben 307 gyermek halt el 7 éven aluli korban. Eszerint 100—100 halálesetre a három észlelési év elsejében 7 éven aluli gyermekek 30 haálesete jut, a második-

ban 44 és a harmadikban 46 vagy ha e haláleseteket 100—100 elveszülötthez vonatkoztatjuk, akkor azt találjuk, hogy az 1901. évben 100—100 elveszülött közül 7 éven aluli korban meghalt 31, 1902-ben 37 és 1903-ban 36 gyermek.

Bármily nagy legyen a már zsenge korban elhaltak e százalékszama a csak magasabb korban elhunytakhoz képest és bármennyire járuljon az hozza városi népességünk magas halálozásához, azt mégsem lehet mondani, hogy nálunk a gyermekhalálozás rendkívül nagy volna, legalább meg nem közelíti az országos átlagot, mely amaz időre nézve 49,4%-ot tesz.

Hazánk feltűnően kedvezőtlen gyermekhalálozása mar hosszabb idő óta oly törvényhozási és kormányrendeletek tárgyát képezte, melyek a gyermekek, nevezetesen az ugynevezett elhagyott gyermekek gondozását célozzák. Erre vonatkozólag az állami gyermek-menedék-helyeket csupan azért említjük, mivel a gyermekek és különösen az elhagyott gyermekek gondozása közvetve szintén a gümőkórság elleni védekezéshez tartozik, és ha arról van szó, hogy beteg vagy gyöngye gyermekeket egészségesen életben tartunk, akkor mint a gümőkórság elleni védő eszköz a gyermekmenedék hely is tekintetbe jöhet és felvethető a kérdés, nem volna-e tanácsos, miszerint törvényhatósági városunk és annak vidéke részére is ily intézetet igényeljünk és ezt a többi közt épen városunk a vidéki környekhez képest feltűnően csekély gyermekhalálozásával támogassuk, melyről népes kiseddövöinkbe és iskoláinkba vetett pillantas által barki meggyőződhetik.

Ha továbbá azt kérdezzük, melyik halál ok befolyasolja leggyakrabban népességünk halálozását, akkor azt találjuk, miszerint oly betegség csoport létezik, mely valamennyi életkorban a legtöbb halálesetet okozza. Mert az összes halálokok közül az ugynevezett fertőző betegségek a legnagyobb számot mutatják. De e betegségek egyike sem ér fel a gümőkórsággal, még pedig nemcsak számra, hanem veszedelmességre nézve is. Mig ugyanis az ugynevezett heveny fertőző betegségek legtöbbje a zsenge fijaságot meglepi, addig a gümőkórság előszeretettel megtamadj a ifju- és férfikort, évekig tartó synylődés által számos egyén keresetképességét okozza és, ha utjat nem állják, biztosan halálra vezet, holott más fertőző bajoknál igen sokszor külső segítség nélkül is van menekvés.

A gümőkórság Verseczen meglehetősen elterjedt halálok. Az 1901. évben 128 egyént pusztított el, 1902-ben 112, 1903-ban 95 és 1904-ben 132 egyént, ami a 117 évi atlagnak felel meg! Minthogy az 1901. évben fertőző betegségekben összesen 174, az 1902. évben 153 és az 1903. évben 136 személy meghalt, ugy ebből következik, hogy a gümőkóros halálesetek az észlelés első évében valamennyi fertőző betegségek haláleset 73%-át, a másodikban ugyancsak 73%-át és a harmadikban 69%-át teszik, más szóval: gümőkórságban majdnem háromszor annyi ember halt el, mint vörhenyben, kanyaróban, szamárhurutban, roncsoló toroklobban, hashagymázban, vérhasban, orbáncban, gyermekagyi lázban stb. együttvére. Ha már ebből is kitunik a gümőkórságnak az általános halálozási számban való részesülése, ugy még világosabb az, ha a gümőkóros haláleseteket összehasonlítjuk az egyáltalán előfordult halál esetek számával. Mert akkor kiderül, hogy Ver-

eczen az 1901. évben valamenyi haláleset 180/0-át, az 1902. évben 150/0-át és az 1903. évben 140/0-át, átlag tehát 1560/0-át a gümőkórság képezte. Ugyanaz időben az egész országban 100—100 halott közül csak 13 gümőkóros volt, úgy hogy az itteni gümőkóros halálozás még az országos átlagot is felülmúlja! És e számok nemcsak a népszaporodás következtében mind nagyobbak lesznek, hanem úgy látszik, hogy a relativ halálozás is inkább emelkedőben mind fogyóban van. Így a folyó 1905 évben már szeptember végeig 108 gümőkóros halottunk volt, úgy hogy az eddigi átlagos számot ugyszólván már a harmadik évnegyed végén elértük.

Minthogy a gümöbetegséggel szemben a bejelentési kötelesség nálunk még behozva nincsen, miként az a skandináviai országokban és a német birodalom egyes tartományaiban az utóbbi években már megtörtént, ennél fogva pontosabb adatok csak az elhalt gümőkórosok számáról vannak, míg nem tudjuk, hogy e betegek közül hanyan vannak életben, meddig tartott betegségük és esetleg hanyan gyógyultak meg közülök, mely adatok a többi fertőző bajra nézve éppen a törvényes bejelentési kötelesség folytán ismeretesek. Mindamellett az említett számok is igen ékes nyelven szólnak, mert az ismeretes közmondás szerint semmi sem, biztos, csak a halál, és ez a gümőkórosokra, ha a gyógyításuk érdekében nem történik semmi.

Azt a megismerést, hogy a gümőkórság gyógyítható, az ujkori higiéniai törekvéseknek köszönjük. Míg azelőtt e betegség jelzése az illetőre nézve halalos ítélet számba ment, melyet az orvos emberiségéből a beteggel nem közölhetett, mai nap épenséggel emberies kötelessége az orvosoknak, miszerint védenek a náluk keletkezében levő betegségre behatóan figyelmeztessék, hogy ideje korán segítséget keressenek. A gümőkórság tehát gyógyítható, még pedig annál inkább, minél előbb jut alkalmas kezelésre. De a higiénés gyógyítás ily betegségnél magától érthetőleg hosszadalmas és fáradságos és minden esetre nagy kitartást igényel.

Ezért nagy jelentőségű az, amit az újabb tapasztalatok a gümőkóros megbetegedésnek egyes országokban beállott csökkenése alapján már is mutattak, hogy a gümőkórságot nem csak gyógyítani, de megelőzni is lehet, éppen úgy miként a tudományos és szociálhigiénikus törekvéseknek már előbb sikerült a cholera, a hashagymáz és egyéb fertőző betegségeket jelentékeny mértékben leszállítani. A gümőkórság és más fertőző betegségek gyógyíthatósága ugyan nagy haladás, de megelőzésük lehetősége nélkül sohasem győzhetnők le azokat, mivel a gyógyultakhoz mindig újabb esetek járulnak. Ha betegségeket megelőzünk, egyáltalán szükségtelen őket meggyógyítani?

A népbetegségek elleni védekezés oly nehéznek látszó problémáját az ujkor tanai egyszerű és egységes formulára vezették vissza, mely körülbelül a következő: népbetegségeket oly bajok idéznek elő, melyek a népesség széles rétegeiben előfordulnak, amilyenek: szegénység, inség és nyomoruság, rossz táplálkozás, meg nem felelő ruhazodás, higiéné nélküli lakás, természetellenes életmód, tisztaság hiánya, egészségi előítéletek, felvilágosítás hiánya s több eféle. E bajok kulturéletünk következményei, összefüggnek a társadalmi nézetekkel és viszonyokkal s ezért félreismerhetlen társadalmi jellegű viselnek. Ennek megfelelően tehát a védekezést is be kell rendezni: nem lehet az más, mint hogy az említett rossz állapotok megszüntetésére törekedjünk, miért szükségszerűen társadalmi természetűnek kell lennie. A higiéné csak úgy érheti el célját, ha az állam és a társadalom az általa követelt reformokat hozzák, ha a széles néprétegekről úgy gondoskodik, hogy lehető legelőkeltebb higiénés viszonyok közt éljenek.

Megállapított tény, hogy a cholera, a hashagymáz, a mocsarláz, a talaj és ivóvíz tisztaságával és egészséges voltával összefüggő betegségek megbetegedési és halálozási száma oly városokban, melyek vízvezeték által vagy más módon egészséges ivóvízzel ellátottak és melyekben az emberi ürülék a talajból például csatornázás útján eltávolítottak, a minimumra leszállott. Az egészséges ivóvíz beszerzése és a csatornázás behozatala — igaz — óriási költséggel járt, de vajjon ezer és ezer munkás emberélet megtartása nem megfelelő ellenérték-e?

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK

Esküvő. Fronius Oszkár ügyvédjelölt, Dr. Froniusz Gusztáv városi közkezeltségű orvosunk unokaöccs tegnap szombaton vezette oltárhoz a helybeli evang. imaházban Finke Irma kisasszonyt, néhai Finke János varadiai jószágigazgató kedves leányát. Fogadja az új pár őszinte gratulációkat!

Athelyezett segédlelkészek. Ha a k Ede szeged rókusai és Henny Ferencz verseczi rom. kath. káplánok kölcsönösen athelyeztettek. Henny F. verseczi működése alatt mint lelkész és hitoktató teljesen megnyerte polgárságunk rokonszenvét. Tiszteletére a közs. elemi iskolai tanítótestület bucsuáldomást is rendezett.

Kirendelés. A m. kir. igazságügyminiszter Mihalovitz Gábor fehértemplomi kir. törvényszéki bírónak a fehértemplomi kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul történt kirendelését megújította.

Krecsányi szintársulata Verseczen.

A mióta Versecz városa kilépett a „Délvidéki színiszövetkezet“ köréből és alkalmas helyet nem kapván a később hivatalosan szervezett „Délvidék szini kerület“-ben — (onnan is kilépett) — teljesen ki van téve műpártoló, hazafias közönségünk a kisebb kóborló társulatok inváziójának, melyek jönnek akkor, a mikor akarnak, a hatósági engedélyt kiereszkolják, a vezérek jó akaratú figyelmeztetéseire nem hallgatnak és „végeredményként távozásuk alkalmával kigyót, békát kiáltanak e város közönségére.“ Így történt ez a közel múltban. Félnünk kellett, hogy így fog történni a közel jövőben is, ha módokat nem találunk arra nézve, hogy városunk műpártoló közönsége olyan társulat játékában gyönyörködhesse, mely műgényeit kielégíti és a mely miatt nem kell pirulnia a magyarságnak. A múlt évben, mielőtt Krecsányiak Temesvárról eltávoztak volna, magán úton tárgyalások folytak Krecsányival, hogy ne lenne e hajlandó időnként Verseczen is néhány előadást tartani társulatának azon tagjaival, kik Temesvárott nincsenek elfoglalva. „Hivatkozás történt arra is, hogy Schulz az egykor temesvári német direktor többször rendezett ilyképen előadásokat Verseczen teljes erkölcsi és anyagi sikerek mellett.“ E tárgyalások sikertelentek maradtak. Most örömmel kell konstatálnunk, „hogy a magyar színészet ügye jelenleg oly stadiumba jutott, hogy a legnagyobb valószínűség szerint pár hét múlva már gyönyörködhetünk Krecsányi társulatának előadásaiban.“ A „V. M. K. E.“ választmánya ugyanis pár nap előtt megtartott gyűlésében kimondotta, hogy a mennyiben Krecsányi hajlandó lenne itt előadásokat adni „az előadások anyagi részét“ rendezné, egyben megbizta az elnökséget a további lépések megtételével. Kisjeszeni Paulovits István kir. táblabíró a „V. M. K. E.“ elnöke Ambrus Jenő egyleti igazgatóval a múlt napokban tárgyalta Temesvár nagynevű polgármesterével Többsz Károlylyal, majd Krecsányival; mindkét helyen a legszívesebb fogadtatásra találván, mindketten megadták beleegyezésüket. Ezek után a belügyminiszter és gróf Fesztesich közp. telügyelőnek bizonyára semmi ellenvetése sem lesz, hogy a szép terv megvalósuljon. Versecz intelligenciájának áldozatkészségétől fog függeni egyedül, hogy oly magas színvonalú előadásokban gyönyörködhesse, a minővel kevés vidéki város dicsekedhetik.

E hírrel kapcsolatban felemlítjük, hogy a „Temesvári Hírlap“ decz 8-iki számában ugyancsak ellene beszél ezen hazafias és nemzeti misziójú szép tervnek, azt irván:

„Versecz magyar ajku intelligenciájának s általa a verseczi Magyar Közművelődési Egye-

sületnek mozgalma tiszteletreméltó, hazafias ér-zületről tesz tanbizonyosságot, de a temesvári szintársulat és a temesvári közönség sérelme nélkül (?) és Versecz városára nézve csak némi kedvező sikerrel vagy eredménnyel is meg nem valósítható.

A városnak magyar ajku lakosságánál több a szerb, német elem A magyarság azonban nem fedezheti a havonként négy-öt előadásra tervezett ciklus költségeit, a mi drámai előadásoknál naponként átlag 600, (?) operett-előadás esetén pedig 1000—1200 koronára tehető, (?) mert ez utóbbinál nagyobb személyzet működik közre s át kellene vinni Verseczre az egész kart és zenét.

Az érem másik oldala viszont a temesvári közönség szemében lenne szálka, amely nehezen tudna kibékülni azzal a gondolattal, hogy a társulat napokon át két különböző helyen játszik. Mert, ha odaát a drámai személyzet vendégszerepel s ide haza az operettensemlemben valaki megbetegszik, be lehet csukni a színház kapuit. Ugyanigy megfordítva.

A versecziek mozgalma tehát, barmennyire is tiszteljük benne hazafias törekvéseit és barmennyire is előbbre vinnők ohajtásuk teljesítésével a magyarosítás szent ügyét, keresztülvitetlen — Temesvárra nézve. A midőn a magyar színészet itt nagy nehezen gyökeret vert és megingathatatlanul megvetette lábát, nem szabad kísérlettel veszélyeztetni sikerei eddigi eredményeit. Temesvár közönségének izlése és igénye megkivanja, hogy Krecsányi társulata osztatlan egészében állandóan őt szolgálja és minden bekövetkező eshetőséggel szemben részen legyen. Ez pedig a versecziek ohájának teljesítése esetében ki van zárva.

Nohát e tekintetben a temesvári kollegának éppen nincs igaza. Vajjon mit veszítene vele Temesvár közönsége, ha Krecsányi néhány előadást tartana Verseczen, mondjuk havonként kettőt-hármat. Az előadások rendezésének anyagi részét a „V. M. K. E.“ vállalja magára és garantálja. Magyar nemzet szempontból megbecsülhetetlen szolgálatot tennének ezen előadások s mi nem tudjuk elképzelni, hogy Temesvár igaz hazafias közönsége tiltakoznék Krecsányiék ily nemű misziója ellen, annyival inkább is mivel a temesvári előadásokat a verseczi néhány előadás éppen-éggel nem hátráltatná. Erről gondoskodik Krecsányi régi kipróbált tapintata és korltekintése. Erre a tárgyra különben még visszatérünk.

Népszerű tudományos előadások.

A bajsai Zakó Milán főispán védnöksége alatt álló verseczi „Magyar ifjúsági önképző egyesület“ a múlt szombaton és vasárnap ismét tartott népszerű tudományos előadásokat a községi elemi népiskola nagy termében. Szombaton a fiú tanulók; vasárnap pedig a leányok számára volt előadás amidőn is e két előadás közl nyolcszáz tanuló jelent meg. Előadásra kerültek a Föld Dr. Szekeres Kalmántól mely igen tanulságos volt az ifjúságra nézve. Továbbá több malattató humoros kép, majd „Afrikai“ képek, Palesztina szentföld, Kairo, stb. következtek. Fölvásókként és magyarázókként Perjéssy Lajos és Dr. Gressler Gyula áll. for. iskolai tanárok szerepeltek. Vasárnap este az egylet tagjai és vendégek számára rendeztetett előadás. Dr. Dezső Gyula kereset gyakorló orvosló a fogak ápolása és gyógyítása cím alatt tartott igen tanulságos és élvezetes előadást; magyarázatait több rendű preparatum bemutatásával élénkítette. Fölvástak még Dr. Weitner József ügyvédjelölt továbbá Perjéssy Lajos for. isk. tanár, egyleti elnök. Örömmel konstatálhatjuk, hogy ezen népszerű tudományos előadások hovatovább nagyobb és nagyobb tért hódítanak és mindenkor igen látogatottak.

A közegészségi egyesületből. Az Országos Közegészségi Egyesület verseczi osztályának f. hó 3-án tartott választmányi ülésén Buró Péter dr. felolvasta, „A gümőkórság elleni védekezés és gumós betegek közgondozása“ című dolgozatát. A figyelemmel hallgatott felolvasás után Rezucha István dr. polgármester ur mint az osztály elnöke a felolvasó indítványai közül egyeseknek megvalósítását, így a közegészségi hivatalnak és esetleg muséumnak valamint a közkorháznak és abban gümőkórospavillonnak a város állati létesítését kilitásba helyezte, még pedig az előbbitt már a jövő őszre, míg a közkorház építése ugyan ad graecas calendas elhalasztva nincs, de a

pénzügyi helyzet remélhető javulásától függ. Indítványára a választmány a felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, a dolgozatot a helyi lapokban közétetni határozta és ha a közönség azzal megismerkedett, legközelebbi alkalommal ismét tárgyalni valamint a benne foglalt javaslatokat esetleg elfogadni fogja.

Halálozás. Özv. Baruch Ilona. úrnő élete 78 ik évében f. hó 6-an Verseczen elhunyt.

Népgyűlés. Városunk törvényhatósága november 28-án tartott közgyűlésében a tanács indítványára tudvalevőleg bizalmatlanságot szavazott a kormánynak. Ez alkalommal több törv. hat. bizottsági tag azon indítványt terjesztette elő, mely szerint felirat intéztesék a képviselőházhoz azon irányban, hogy a magyar vezényszó kérdésének kikapcsolásával a bekesés kibontakozás lehetővé tétessék. Ezt az indítványt a közgyűlés nem téven magáéva az indítványozók elvtársakkal egyetemben má vasárnap d. u. 2. órára a „Vigadó“ nagy termébe népgyűlést hívtak egybe, mely alkalommal a jelenlegi politikai helyzetet és a kormány programját fogják megvitatni. A felhívást több mint 200 verseczi polgár írta alá.

Öváció. Emlegettük már, hogy Páthy Janos kir. aljárásbíró Oraviczarol Vingára helyezték át, ez alkalomból tiszte letére búcsuestélyt rendeztek. Még melegebb búcsut vett az oraviczai intelligens közönség a távozó bíró ne-jétől W a l d h e r r z József all. főreál. isk. körtiszteletben álló tanára leányától, midőn a távozásuk előtt való nap tartott műestély alkalmával ovációval elhalmozta. Az ekkor tartott előadásról következőleg emlékszik meg az „Oraviczai Hiradó“: Páthy Jánosné urasszony a mai napon körünkből eltávozván, még egyszer és talan utoljára szórakoztatta gyönyörködtette közönségünket remek szép hangjával és brillians ének-tudásával. Ez volt a fo vonzóerő s a közönség sietett is felhasználni e még kínálkozó egyetlen alkalmat, hogy még egyszer meghallgathassa a távozó urasszonyt, kinek hangjában rövid itt tartzkodása alatt annyiszor volt alkalma igazi élvezettel gyönyörködni.

Szekeres Zoltán városi rendőrfőkapitányunk ellen, mint a „Neues Pester Journal“ decz. 8-án megjelent száma írja a verseczi szocialista munkások háromtagú keldöttsége Kristoffy belügyminiszterrel panaszt emelt a miatt, hogy Szekeres a mi szocialistáinkat üldöznék stb. A miniszter meghallgatta a munkások panaszát és megígérte, hogy a dolgot meg fogja vizsgálni. Tudunkkal városunkban a szocialisták minden rendőri nagyobb beavatkozás vigan, zavartalanul gyűléseztek, a rendőrséggel nem igen volt bajuk.

Barát Ármín — kir. tanácsos. A király Barát Ármínak, a „Temesvarer Zeitung“ szerkesztőjének, a hírlapírást és a közművelődés terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. E legfelsőbb kitüntetés híre élénk örömet és megelégedést keltett nemcsak városunkban, hanem az egész délvideken. Barát Ármín több mint két évtized óta áll a „Temesvarer Zeitung“ élén, mely az ő szerkesztése alatt németül írott magyar lap volt. A lelkesedés melegevel támogatt minden kulturális ügyet, mely a magyarosodást szolgálta és jelentékenyen hozzájárult ahhoz, hogy a nemzeti színezetet az idegen ajku polgárság is megkedvelje. A politikai, köz- és társadalmi élet terén szerzett hazafias érdemei is jelentékenyek. Évek hosszú sora óta jegyzője volt a temesvári szabadelvű pártnak, tevékeny tagja a törvényhatósági bizottságnak, főtiktára a magyar szinügygyámoltó egyesületnek, megalapítása óta alelnöke a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének, rendes tagja a temesvári Arany János-Társaságnak és egyik előadója a temesvári Szabad Lyczumnak. A király méltó érdemeiket jutalmazott a legfelsőbb kitüntetéssel és Barát személyében egyszersmind a vidéki újságírást kitüntette, elismerve annak jelentőségét. A legfelsőbb kitüntetéssel egyidejűleg Barát Ármín a m. kir. miniszterelnökség sajtó-osztályához tudósítovává neveztetett ki. Barát ennek-folytan megvált a Temesvarer Zeitungtól. Utódja — hir szerint — Káos Bertalan, a városi hírlapíró garda egyik jelestollu tagja lesz.

Brankovics patriárka ünneplése. Brankovics György gor. kel. szerb patriárka e hó 19-én üli meg lelkészségének ötvenedik évfordulóját. Ez alkalomból az egyházmegye minden templomában ünnepi Te Deum lesz.

Plébános kinevezés. Janicsek Emil fehértemplomi segédlelkész a földmivelésügyi

miniszter, mint kegyur Fehértemplomra plébánosnak bemutatva. Az új plébános 1858-ban született Nagyváradon, tanulmányait Temesvárott végezte, s előbb ott volt püspöki tollnok majd gyárvarosi káplán, 17 évig pedig a lippai zárda főnöke. 1902. óta működik Fehértemplomban.

A helybeli szocialdemokraták múlt vasárnap tartott gyűlésük alkalmával elhatározták, hogy a mai napon tartandó népgyűlésen teljes számban meg fognak jelenni.

Kérelem. Az ev. szegény gyermekek karácsonyfájára az idén is gyűjt az ev. papi hivatal.

Könyörgő szómat első sorban hitfeleimhez intézem, de bekopogtatok a szeretet nevében mindenkihez, ki a szegényeken segíteni és örömet okozni akar.

Sokan örvendeztettek meg az emberek jóvoltából; siessenek ők is, ha tehetik, ha csak kevéssel is, meghálálni! Greszler Gyula, lelkész.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága az időközben befolyt ügyeknek le-tárgyalására deczember hó 12-én délelőtt 10 órákor rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozaton szerepelni fognak: Br. Fejérváry Géza miniszterelnök értesítése a kormány újból való kinevezetéséről — A miniszterelnök felhívása, illetve intelve az önként befizetett adók és az önként jelentkező ujonczok ügyében. Liptó vármegye felhívása, a király ő felségéhez intézendő oly értelmű felirat tárgyában, melyben a 16 magyar huszárezred részére magyar zászlót és magyar vezényszót kér. — Maros-Torda, Zala, Esztergom, Moson, Csik, Somogy, újból Csik és Hunyad vármegyék ellenállását közlő határozatok. A közgyűlés viharosnak ígérkezik.

Elhunyt tanító. A nagybecskereki állami iskolai tanítótestületet régi kipróbált tagját, Vary Mihály eragadta a kérlelhetetlen halál hosszas, súlyos szenvedés után. Vári Mihály 55 évig élt és életéből 35 évet töltött a tanítói pályán. Hosszu működése alatt különösen a magyar nyelv sikeres tanítása, a hazafias gondolkodásnak és érzésnek a zsenge gyermeki lelkeiben való élesztése és ápolása által tett nagy szolgálatot a magyar nemzeti kulturának. Legyen áldott emlékezete.

Központi villamtelepünk villamos erejének kihasználása illetőleg a nappali üzem behozatala tárgyában városunk iparosai újában nagyobb mozgalmat indítottak és a kezdeményezők ma d. e. 10 órákor ismét gyűlésezni fognak. Mindazok, kik villamos motorot kívánnak alkalmazni ezen elhatározásukat Neukomm Gyula gépgyárosnál jelentsek be.

Hajtó vadászatot tartottak nimród-jaink a múlt pénteken a verseczi réten. Ez alkalommal 28 vadász 164 nyulat, 4 rókat, és több foglyot stq. lött. Az vadászatot mintaszerűen rendezte Zoffmann Sándor vadásztársulati elnök.

A csákovári m. kir. földmives-iskolánál 1906. é. jan. hó 28-tól febr. ig 2 óra terjedő gazdasági tanfolyam tartatik, melyre 18 évet betöltött és 40 évet meg nem haladott mezőgazdasággal foglalkozó egyének vétetnek fel. A felvett tanuló egészen díjtalanul részül teljes ellátásban és tanulásban. Felvételért mielőbb jelentkezhetni személyesen vagy írásban a csákovári m. kir. földmives-iskola igazgatóságánál. Miután a felveendő tanulók száma korlátozott, — husz — mielőbbi jelentkezés ajánlatos.

Gazdátlan nyeremények. A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jásziv sorsjegyeknél 16600 db. olyan nyeremény van, a melyert meg nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel e sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van mar huzva. Így van ez a többi sorsjegnél is és mivel ezek a nyeremények elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég, gondosak, és nem járatnak megbízható, sorsolási lapot. Ennélfogva, a kinek „sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra, nézve rendkívül fontos egy, megbízható sorsolási lapnak a járatása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap“, amelynek sorsolási melléklapját a „Pénzügyi Utmutató“ t a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközönyt a nagymélt. t. m. kir. pénzügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen kapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet a mely sok hasznos tudnivalón kívül, tartalmazza a

kezdettől fogva az 1905 év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, vagy nincs. A „Pénzügyi Hírlap“ előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, amely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi út 44. szám.

Népgyűlés Fehértemplomban. A nemzetiségi pártokhoz tartozó Fehértemplomi polgárok ma vasárnap d. e. 10 órákor nagy népgyűlést fognak tartani a „Burg“-ban. A város falragaszok négy nyelven hívják fel a lakosságot a gyűlésen való megjelenésre. Igérik hogy nemzetiségi párti orsz. gyűl. képviselők is meg fognak jelenni. A tárgysorozaton az általános választói jog, az „országos Nemzetiségi párt“ megalakulása stb. szerepelnek.

Kertész Tódor műpar áru rak-tára, Budapesten Kristóftér. Társasjátékok és a játékasztal kellekai legutolsó újdonság Ping-pong Eröbel játéka. Játékszerek kis fiuknak és leányoknak. Amateur fényképező kés-sulekek. Csillago karacsonyfa dísz. Szoba torna eszközök. Korcsolyák, téli sportcikkék. Vadász kellekek. Revolverek. Szancsengők. Bórárúk. Dohányzó eszközök. Bronz, pórcellan és divatos japán diszmu áruk. Író-asztal kellekek. Finom aczel ollók és kések, borotvák. Haztartási czikkek. Ebédli asztal kellekek, trezás tárgyak stb. Mind ezekről nagy képes árjegyéket ingyen és bérmentve küld.

A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű haziszere lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Háttájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznal stb-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéz-tek elő; sőt jarvanykórna, minő: a kolera és hanyóhasfolyas, az altestnek Horgony-Lini-menttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitünő háziszere jó eredmén-nyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az in-fluenza ellen is és üvegekben: a 80 filer, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék ha-tároz ttan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony“ vedjegyre és a Richter czéggjegyzésre fi-gyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Kérelem.

Versec város iskolaszéke az idén is, úgy mint más evekben karácsonyfát kíván felallítani a tisztelendő nővérek vezetésére bizott elemi leánynevelőiskola munkatérmeben oly szegénysorsu fiú- és leánynevelőkékek számára, kiknek szüleik a szent ünnepek alkalmából gyermekeiknek még legcsekélyebb ajándékot adni sem képesek.

Tisztelettel fordulunk tehát városunk nagy-lekú közönségéhez, hogy fáradozásainkat gyá-molítani, a szegény gyermekek karácsonyfája számára taneszközöket, ruhákat ajándékozni, vagy barmi csekély összeg ajánlásával azok beszerzését elősegíteni sziveskedjenek.

A kegyes adományokat — melyek nyilvánosan nyugtatványoztatnak — tisztelettel kér-jük az elemi főnevelőiskola igazgatóságához vagy a leánynevelőiskolába a tisztelendő főnöknőhöz küldeni.

Veseczen, 1905. évi november hó 26-an.

A községi iskolaszék.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1905. október hó 1-től.

Temesvárról érkeznek:

8:08 reggel, 12:36 délben, 5:20 d.u. 10:21 este

Fehértemplom felé indul:

8:18 reggel, 12:50 délben, 5:47 d. u. 10:29 este

Fehértemplomból érkeznek

4:43 reggel, 7:06 d. e. 10:49 d. e. 5:33 este

Temesvár felé indul:

4:51 reggel, 7:16 d. e. 10:54 d. e. 5:52 este

PELINKOVAC
POKORNY

Bejegyzett védjegy
Étvágygerjesztő kitűnő ízű

ürmös-likör

Orvosilag legméleggeben ajánval
Kapható minden e szakmabeli üzletben, kávéházban stb.

Próbacsomagok ára 2/07 vagy 4/035 lit. K 5-80 bérmentve.

Cikörgyár r. t. Pokorny, Zágráb
Alapított 1862.

Ügyes képviselők kerestetnek.

Legolcsóbb tűzifa.

Ameddig a készlet tart, eladunk saját termelésű száraz bükk, gyertyán, tölgy és cser tüzifát. Kernyécsai raktárunkban, erdei méterenként

I-ső rendű hasábfát K. 5.20.
I-ső rendű dorongfát „ 4.80.

Kernyécsai erdőkben:

I-ső rendű hasábfát Kor. 4.
I-ső „ dorongfát „ 3.60

Ugyanott **faragott kerítés oszlopok, keréktalp és küllök**, valamint mindenemű épület és szerszámfa oszlopok a legjutányosabb árban kaphatók és az erdőben tövön kiválaszthatók.

Erdőkezelőség Kernyécsa.

9826. — 1905. szám.

Pályázat.

A Versecz város törvényhatóságnál megürült és 2000 kor. alapfizetés, 500 kor. lakbér és két ötödéves, az alapfizetés 10—10%-át kitevő szolgálati korpótlék élvezetével összekötött

árvaszéki jegyzői

s egyúttal **előadói állásra** ezennel pályázat hirdettetik.

Az 1883. évi I-ső t.-cz. 5. §-ának VIII. pontja értelmében felszerelt pályázati kérvények legkésőbb f. é. december hó 20-ig bajsai Zákó Milán főispán úr Ó Méltóságához benyújtandók.

A pályázók kötelesek kimutatni, hogy a magyar nyelven kívül a német nyelvet feltétlenül s lehetőleg a szerb nyelvet is legalább szóban bírják.

Versecz thjf. város tanácsának 1905. évi november hó 24-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha, polgármester.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszere, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűtéseknel bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában. Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétküldés.

Özv. Kirchner J. E.-féle műintézet

Verseczen

(czégtulajdonos Kirchner Ernő)

ajánlja magát minden a szakmájába vágó munka jutányos, izléses és gyors kivitelére.

K & C POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Tessék az igaz csomagra, védjegyre K. & C. és az orosz vámszalagra ügyelni.

Cohen és társa előbb Wettl V.

könyv-papir és zenemű kereskedés

Versecz Andrassy sétater.

Van szerencsénk Versecz és vidéke nagyérdemű közönségének nagybecsű tudomására juttatni, hogy rendkívüli nagy számú árucikkek érkeztek, melyeket a legjobb minőségben a legolcsóbban szállíthatunk.

Könyvek magyar, német, szerb, francia és román nyelven, köztük regények 40 fill. felfelé. Bűnügyi és detektív regények, elbeszélések, tudományos művek ifjúsági olvasmányok, képes könyvek gazdag választékban. Férfiaknak való olvasmányok.

Zeneművek. A legjobb és legkedvesebb zenedarabokból gazdag raktárt tartunk nagy arengedéssel.

Iskolai és irodai szerek gazdag raktára.

Irószerek, kazetták, imakönyvek, Albumok, foglalkoztató és társasjátékok.

Képes levelező lapokból rendkívül gazdag választék. Igen olcsó árak.

Előfizetéseket eszközölünk bármely lapra vagy folyóiratra, bármely árban. Számos látogatásért esd

mély tisztelettel

Cohen és Trsa

Versecz Andrassy sétater.

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok az eredeti SINGER varrógépek.

megvásárolhatók mind azon üzletekben, amelyek ezen cégtáblával vannak ellátva.

Singer Co. Varrógép Részv. Társ.

Verseczen: Ferencz-Józseftér 18.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészekről.

Jótállás: 25 000 koronát fizet Schicht György cég Auszgiában bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot. A ruhát kiméli és megóvja.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. Hőfóhér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.